

Werkgeversaansprakelijkheid voor verkeersongevallen

8 februari 2008

Inleiding

Met dit speciale nieuwsbericht maakt de Brauw u attent op twee belangrijke nieuwe uitspraken van de Hoge Raad over de aansprakelijkheid van werkgevers voor verkeersongevallen van hun personeel. Een werkgever die zijn werknemer als bestuurder van een motorvoertuig aan het verkeer laat deelnemen, moet voor die werknemer een behoorlijke verzekering afsluiten. Doet de werkgever dat niet, dan moet hij de schade die de werknemer vervolgens door een ongeval lijdt, zelf vergoeden.

In deze nieuwsbrief zullen deze arresten en de betekenis daarvan voor de praktijk worden besproken. Eerst volgt een kort overzicht van de relevante wetsartikelen.

Werkgeversaansprakelijkheid

Artikel 7:658 BW regelt de aansprakelijkheid van de werkgever voor de schade die de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden lijdt. De werkgever is voor deze schade aansprakelijk, tenzij hij aantoont dat hij zijn zorgplicht is nagekomen of de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. Indien de werkgever aan zijn zorgplicht heeft voldaan, is hij niet voor de schade van de werknemer aansprakelijk op grond van artikel

7:658 BW. Kan de werkgever dan wél aansprakelijk zijn op grond van goed werkgeverschap (art. 7:611 BW)? Anders gezegd: indien een vordering gegrond op artikel 7:658 BW wordt afgewezen, biedt dan een beroep op artikel 7:611 BW nog uitkomst? In de afgelopen jaren is deze vraag in rechtspraak en literatuur regelmatig besproken.

In de onderhavige arresten van de Hoge Raad ging het om de vraag of de werkgever op grond van goed werkgeverschap (art. 7:611 BW) aansprakelijk kan worden gesteld voor de schade die zijn werknemer lijdt, wanneer deze als bestuurder van een motorvoertuig in het kader van de uitoefening van zijn werkzaamheden betrokken raakt bij een verkeersongeval.

Hoge Raad 1 februari 2008, [LJN BB4767 \(Taxicentrale\)](#) en Hoge Raad 1 februari 2008, [LJN BB6175 \(Akzo\)](#)

De feiten

- *Taxicentrale-arrest*

Werknemer is als taxichauffeur in dienst getreden bij de Taxicentrale. Op 7 oktober 1994 is de door hem bestuurde taxi bij het oversteken van een onbewaakte

spoorwegovergang aangereden door een trein. Als gevolg van deze aanrijding heeft de werknemer ernstig letsel opgelopen en is hij volledig arbeidsongeschikt geraakt om als chauffeur te kunnen werken.

Op de arbeidsovereenkomst van de werknemer was de CAO-taxivervoer van toepassing. Daarin was opgenomen dat de werkgever voor zijn werknemers een collectieve ongevallenverzekering moest afsluiten. Bij blijvende invaliditeit als gevolg van een ongeval binnen werktijd moest deze verzekering maximaal één jaarsalaris tot ten hoogste NLG 75.000,- uitkeren. De Taxicentrale had een dergelijke verzekering voor zijn werknemers afgesloten. Op basis van deze verzekering is aan de werknemer bij wijze van voorschot een bedrag van NLG 50.000,- betaald. De Taxicentrale had daarnaast voor zijn werknemers een collectieve inzittendenverzekering afgesloten op grond waarvan aan de werknemer een bedrag van NLG 7.838,64 is uitgekeerd. Hierdoor is de schade van de werknemer gedeeltelijk gedekt.

- **Akzo-arrest**

In dit arrest ging het om een werknemer van Akzo die op 30 september 1996, in verband met het geven van een werkgerelateerde presentatie, op weg naar Leverkusen, als bestuurder van zijn eigen auto betrokken raakt bij een verkeersongeval. Als gevolg hiervan heeft de werknemer een whiplashtrauma opgelopen. De schade van deze werknemer is gedeeltelijk (75%) vergoed door de WAM-verzekeraars van de andere bij het ongeval betrokken partij. Het resterende deel is door deze verzekeraars niet vergoed omdat de werknemer tijdens het ongeval geen gordel droeg.

De rechtsvraag in beide arresten

De werknemers vorderden van hun werkgevers vergoeding van de door hen als gevolg van het ongeval geleden (niet gedekte/niet vergoede) schade. Zij hebben hun vorderingen gebaseerd op de artikelen 7:658, 7:611 en 6:248 BW. In cassatie ging het met name om de vraag of de werkgevers op grond van goed werkgeverschap (art. 7:611 BW) aansprakelijk zijn voor de door de werknemers gevorderde schade.

Oordeel Hoge Raad in beide arresten

De Hoge Raad oordeelt dat een werkgever onder omstandigheden tegenover zijn werknemer aansprakelijk kan zijn voor de schade die deze in de uitoefening van zijn werkzaamheden lijdt, ook al is aan de vereisten van artikel 7:658 BW niet voldaan. Op artikel 7:611 BW kan niet zonder meer een onbeperkte aansprakelijkheid van de werkgever voor de schade van de werknemer worden gegrond. Dit is immers niet in overeenstemming met het stelsel van de wet, in het bijzonder met artikel 7:658 BW. Het volgt evenmin uit een drietal door de Hoge Raad eerder gewezen arresten (HR 16 oktober 1992, NJ 1993, 264, HR 12 januari 2001, NJ 2001, en HR 9 augustus 2002, NJ 2004, 235).

Naar het oordeel van de Hoge Raad is artikel 7:611 BW niettemin van belang voor het onderhavige geval. De aan het gemotoriseerde verkeer verbonden, door velen met grote regelmaat gelopen, risico's van ongevallen hebben gaandeweg geleid tot een goede verzekerbaarheid van deze risico's tegen betaalbare premies. In het licht hiervan moet, in het verlengde van de arresten van 2001 en 2002, de werkgever uit hoofde van zijn verplichting zich als een goed werkgever te gedragen, zorgen voor een *behoorlijke* verzekering van werknemers wier werkzaamheden ertoe kunnen leiden dat zij als bestuurder van een motorvoertuig betrokken raken bij een verkeersongeval.

De omvang van deze verplichting zal van geval tot geval nader vastgesteld moeten worden met inachtneming van alle omstandigheden, waarbij in het bijzonder van belang is de in de betrokken tijd bestaande verzekeringsmogelijkheden. Hierbij is mede van belang (i) of verzekering kan worden verkregen tegen een premie waarvan betaling in redelijkheid van de werkgever kan worden gevergd en (ii) de heersende maatschappelijke opvattingen omtrent de vraag voor welke schade (zowel naar aard als omvang) een behoorlijke verzekering dekking dient te verlenen.

In elk geval hoeft de verzekering geen dekking te verlenen voor schade die het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. In het Akzo-arrest merkt de Hoge Raad nog op dat het feit dat werknemer, hoewel op de hoogte van de daaraan verbonden risico's, bewust gekozen heeft voor het niet dragen van een gordel, niet

zonder meer betekent dat sprake is geweest van bewust roekeloos handelen.

In het bijzonder wanneer voor het werk gebruik wordt gemaakt van een eigen auto van de werknemer, kan aan de verplichting ook worden voldaan door de werknemer financieel in staat te stellen om voor een behoorlijke verzekering te zorgen. In dat geval moet hierover in de verhouding tussen de werkgever en de werknemer voldoende duidelijkheid worden verschaft.

Indien de werkgever is tekortgeschoten in zijn verplichting te zorgen voor een behoorlijke verzekering als hiervoor bedoeld, is hij tegenover de werknemer aansprakelijk voorzover deze door die tekortkoming schade heeft geleden.

De Hoge Raad merkt in het Taxicentrale-arrest nog op dat het hof niet heeft vastgesteld of de door de Taxicentrale afgesloten verzekeringen, in het licht van hetgeen de Hoge Raad daarover heeft overwogen, gezamenlijk een behoorlijke verzekering opleverden. Het enkele feit dat de collectieve ongevallenverzekering voldeed aan de door de CAO-taxivervoer gestelde eis, is daarvoor niet voldoende.

Commentaar

Verzekeringsplicht werkgever op grond van goed werkgeverschap

Voor de praktijk zijn deze arresten van groot belang omdat ze duidelijk aangeven dat goed werkgeverschap meebrengt dat een werkgever die zijn werknemer als bestuurder van een motorvoertuig aan het verkeer laat deelnemen, gehouden is om voor die werknemer een behoorlijke verzekering af te sluiten. Voldoet de werkgever niet aan die verzekeringsplicht ex artikel 7:611 BW, dan moet hij de schade die de werknemer door een ongeval onder werktijd lijdt, zelf vergoeden (tot het niveau dat een behoorlijke verzekering zou hebben gedekt).

Behoorlijke verzekering

De vraag die deze arresten oproepen is wat onder een behoorlijke verzekering moet worden verstaan. In elk geval hoeft de verzekering geen dekking te geven voor schade die het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer. De omvang van de door de Hoge Raad geformuleerde verzekeringsplicht van de

werkgever zal per geval moeten worden vastgesteld. Hierbij moeten alle omstandigheden in acht genomen worden. Het voldoen aan een verzekeringsplicht die voortvloeit uit een bepaalde CAO, betekent niet automatisch dat daarmee ook aan de verzekeringsplicht ex artikel 7:611 BW is voldaan.

In het Taxicentrale-arrest had de Taxicentrale een collectieve ongevallen- en inzittendenverzekering voor de werknemer afgesloten. De Hoge Raad heeft de zaak verwezen naar het Hof 's-Hertogenbosch om te onderzoeken of deze verzekeringen, in het licht van deze nieuwe regel van de Hoge Raad, gezamenlijk een behoorlijke verzekering opleverden. Hetzelfde hof zal ook in de Akzo-zaak moeten onderzoeken of de werkgever voor een behoorlijke verzekering heeft gezorgd dan wel werknemer financieel in staat heeft gesteld daarvoor zelf te zorgen.

Veel verzekeraars bieden een zogenaamde werkgeversaansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen (WEGAM) aan. Met deze verzekering zijn werknemers wanneer zij voor het werk met een motorvoertuig de weg op moeten, verzekerd. De WEGAM biedt veelal dekking voor letselschade, materiële schade, zoals bijvoorbeeld schade aan de privé-auto van de werknemer, en smartengeld. Deze schadeposten worden door andere verzekeringen, zoals bijvoorbeeld een WAM-, AVB- of een Ongevalleninzittendenverzekering, meestal niet of niet volledig gedekt. De praktijk zal nu moeten leren of een WEGAM-verzekering beantwoordt aan de door de Hoge Raad geformuleerde eisen.

Bereik arresten

De arresten zijn zo ruim geformuleerd dat zowel chauffeurs daaronder vallen als werknemers die bijvoorbeeld voor hun werk naar besprekingen elders met de (eigen) auto moeten reizen. En wat te denken van de secretaresse die met de auto van haar leidinggevende in diens opdracht naar de banketbakker om de hoek gaat om taart te halen voor de afdeling en daarbij een verkeersongeluk krijgt? De praktijk zal moeten uitwijzen waar de grenzen van deze arresten liggen. Gelet op eerdere arresten van de Hoge Raad, valt woon/werkverkeer naar alle waarschijnlijkheid niet onder de reikwijdte van dit arrest.

Aansprakelijkheid werkgever verkeersongeval

Tot slot

Voorstelbaar is dat het voor werkgevers naar aanleiding van deze arresten niet in alle gevallen duidelijk zal zijn voor welke werknemers zij een behoorlijke verzekering moeten afsluiten en wat voor dekking die moet bieden. Zij zullen moeten nagaan of de door hen gesloten (collectieve) verzekeringen voldoende dekking bieden in het licht van deze nieuwe regel van de Hoge Raad.

Contact

Voor vragen over of naar aanleiding van deze Legal Alert kunt u contact opnemen met:

Harro Knijff

T +31 70 328 5485

E harro.knijff@debrauw.com

Liesbeth Sneek

T +31 20 577 1425

E liesbeth.sneek@debrauw.com

Amsterdam

Tripolis

Burgerweeshuispad 301

Postbus 75084

1070 AB Amsterdam

T +31 20 577 1771

F +31 20 577 1775

Londen

5th Floor, East Wing

10 King William Street

Londen EC4N 7TW

Verenigd Koninkrijk

T +44 20 7337 3510

F +44 20 7337 3520

New York

650 Fifth Avenue, 4th floor

New York, NY 10019-6108

Verenigde Staten

T +1 212 259 4100

F +1 212 259 4111

Den Haag

Zuid-Hollandlaan 7

Postbus 90851

2509 LW Den Haag

T +31 70 328 5328

F +31 70 328 5325

**Deze publicatie geeft
hoofdpunten weer. De
inhoud is niet noodzakelijk
volledig en is geen juridisch
advies.**

Indien u deze nieuwsbrief niet
meer wenst te ontvangen,
word u verzocht contact op te
nemen met de afdeling
Marketing in Amsterdam of
stuur een e-mail aan:
unsubscribe@debrauw.com